

Laidiens: 20.10.2010., Nr. 166

Ministru kabineta noteikumi Nr.976

Rīgā 2010.gada 12.oktobrī (prot. Nr.52 38.§)

Noteikumi par brīvprātīgu pievienošanos valsts sociālajai apdrošināšanai

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu"
5.panta trešo daļu, 13.panta trešo daļu un 14.panta sesto daļu
un Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 9.panta piekto daļu*

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. kārtību, kādā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā (turpmāk – aģentūra) tiek reģistrētas personas, kuras brīvprātīgi pievienojušās valsts sociālajai apdrošināšanai (turpmāk – brīvprātīgi apdrošinātā persona);
- 1.2. valsts sociālās apdrošināšanas brīvprātīgo iemaksu objektu (turpmāk – brīvprātīgo iemaksu objekts), tā minimālo un maksimālo apmēru un noteikšanas kārtību;
- 1.3. kārtību, kādā likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 5.panta trešajā daļā un Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 9.panta piektajā daļā minētās personas brīvprātīgi pievienojas valsts sociālajai apdrošināšanai, veicot valsts sociālās apdrošināšanas brīvprātīgās iemaksas (turpmāk – brīvprātīgās iemaksas).

II. Reģistrācija

2. Personu kā brīvprātīgi apdrošināto personu reģistrē ar dienu, kad tā iesniedz reģistrācijas lapu jebkurā aģentūras nodaļā (1.pielikums).
3. Mikrouzņēmumu nodokli maksājošā mikrouzņēmuma darbinieku (turpmāk – mikrouzņēmuma darbinieks) kā brīvprātīgi apdrošināto personu reģistrē, ja viņš nav darba ņēmējs pie cita darba devēja vai nav obligāti sociāli apdrošināta persona kā pašnodarbinātais.
4. Aģentūras nodaļa brīvprātīgi apdrošinātajai personai 10 darbdienu laikā pēc reģistrācijas:
  - 4.1. izsniedz paziņojumu par brīvprātīgu pievienošanos valsts sociālajai apdrošināšanai (2.pielikums). Paziņojuma otro eksemplāru glabā attiecīgajā aģentūras nodaļā;
  - 4.2. atver sociāli apdrošinātās personas kontu, ja personai tas nav bijis atvērts kā obligāti sociāli apdrošinātajai personai.

III. Brīvprātīgo iemaksu objekts, tā minimālais un maksimālais apmērs un tā noteikšana

5. Brīvprātīgo iemaksu objekts ir brīvprātīgi apdrošinātās personas izvēlēti līdzekļi (piemēram, laulātā ienākumi, mantojumā gūtais ienākums), no kuriem aprēķina brīvprātīgās iemaksas (turpmāk – ienākumi).

6. Brīvprātīgo iemaksu objekta minimālo apmēru kalendāra gadam nosaka divpadsmitkārtīgā Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā.

7. Brīvprātīgo iemaksu objekta minimālo apmēru nosaka proporcionāli to mēnešu skaitam, kuros personai kalendāra gadā bijis brīvprātīgi apdrošinātās personas statuss.

8. Brīvprātīgo iemaksu objekta maksimālais apmērs katram nākamajam kalendāra gadam:

8.1. tiek noteikts, vidējai sociālās apdrošināšanas iemaksu algai valstī iepriekšējā kalendāra gadā piemērojot koeficientu 9,0 un reizinot ar mēnešu skaitu, izmantojot šādu formulu:

$$I_{\max(t+1)} = V_{(t-1)} \times 9,0 \times 12, \text{ kur}$$

$I_{\max(t+1)}$ – nākamā kalendāra gada brīvprātīgo iemaksu objekta maksimālais apmērs;

$V_{(t-1)}$ – vidējā sociālās apdrošināšanas iemaksu alga valstī iepriekšējā kalendāra gadā;

8.2. tiek noteikts latos, noapaļojot līdz veseliem simtiem.

9. Ja persona kalendāra gadā bijusi gan brīvprātīgi apdrošinātās personas statusā, gan obligāti apdrošinātās personas statusā, piemēro tikai viena iemaksu objekta maksimālo apmēru – brīvprātīgo iemaksu objekta maksimālo apmēru vai obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru.

10. Šo noteikumu 6. un 7.punktā noteiktās normas attiecībā uz brīvprātīgo iemaksu objekta minimālo apmēru nav attiecināmas uz mikrouzņēmuma darbiniekiem. Mikrouzņēmuma darbinieki veic valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas no brīvprātīgi izraudzītiem ienākumiem atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 2.panta ceturtajā daļā un 9.panta piektajā daļā noteiktajam apmēram.

IV. Brīvprātīgo iemaksu aprēķināšana un veikšana

11. Brīvprātīgi apdrošinātā persona brīvprātīgās iemaksas aprēķina šādi:

11.1. persona, kura brīvprātīgi pievienojusies valsts pensiju apdrošināšanai (turpmāk – pensiju apdrošināšana), – reizinot brīvprātīgo iemaksu objekta apmēru ar likmi, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajai obligāto iemaksu likmei pensiju apdrošināšanai attiecīgajā gadā (neatkarīgi no brīvprātīgo iemaksu veikšanas laika);

11.2. persona, kura brīvprātīgi pievienojusies pensiju apdrošināšanai, invaliditātes apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai un vecāku apdrošināšanai (turpmāk – pašnodarbinātā laulātais), – reizinot brīvprātīgo iemaksu objekta apmēru ar likmi, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajai obligāto iemaksu likmei pensiju apdrošināšanai, invaliditātes apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai un vecāku apdrošināšanai attiecīgajā gadā (neatkarīgi no brīvprātīgo iemaksu veikšanas laika);

11.3. mikrouzņēmuma darbinieks, kas brīvprātīgi pievienojies pensiju apdrošināšanai, sociālajai apdrošināšanai bezdarba gadījumam, sociālajai apdrošināšanai pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām (turpmāk – darba negadījumu apdrošināšana), invaliditātes apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai un vecāku apdrošināšanai, – reizinot brīvprātīgo iemaksu objekta apmēru ar likmi, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajai obligāto iemaksu likmei pensiju apdrošināšanai, sociālajai apdrošināšanai bezdarba gadījumam, darba negadījumu apdrošināšanai, invaliditātes apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai un vecāku apdrošināšanai attiecīgajā gadā (neatkarīgi no brīvprātīgo iemaksu veikšanas laika);

11.4. mikrouzņēmuma darbinieks, kas brīvprātīgi pievienojies pensiju apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai, vecāku apdrošināšanai un darba negadījumu apdrošināšanai, – reizinot brīvprātīgo iemaksu

objekta apmēru ar likmi, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajai obligāto iemaksu likmei pensiju apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai, vecāku apdrošināšanai un darba negadījumu apdrošināšanai attiecīgajā gadā (neatkarīgi no brīvprātīgo iemaksu veikšanas laika);

11.5. mikrouzņēmuma darbinieks, kas brīvprātīgi pievienojies pensiju apdrošināšanai, darba negadījumu apdrošināšanai, invaliditātes apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai un vecāku apdrošināšanai, – reizinot brīvprātīgo iemaksu objekta apmēru ar likmi, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajai obligāto iemaksu likmei pensiju apdrošināšanai, darba negadījumu apdrošināšanai, invaliditātes apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai un vecāku apdrošināšanai attiecīgajā gadā (neatkarīgi no brīvprātīgo iemaksu veikšanas laika).

12. Aprēķinātās brīvprātīgās iemaksas noapaļo līdz veseliem latiem un santīmiem, atmetot 0,49 santīmus un mazāk un noapaļojot līdz santīmam 0,50 santīmu un vairāk.

13. Brīvprātīgi apdrošinātā persona brīvprātīgās iemaksas veic latos un santīmos aģentūras norādītajā budžeta kontā reizi mēnesī ar tās maksājumu iestādes starpniecību, kurai ir tiesības sniegt maksājumu pakalpojumus saskaņā ar Maksājumu pakalpojumu likumu, par pārskata mēnesi (mēnesi, par kuru pienācis laiks veikt brīvprātīgās iemaksas). Maksājuma rīkojumā norāda:

13.1. tās personas vārdu, uzvārdu un personas kodu, par kuru tiek veiktas brīvprātīgās iemaksas;

13.2. laikposmu (gadu un mēnesi);

13.3. laikposmus (gadus un mēnešus) un attiecīgās summas, ja brīvprātīgās iemaksas veic par vairākiem mēnešiem reizē;

13.4. atzīmi "brīvprātīgā iemaksa";

13.5. budžetu ieņēmumu klasifikācijas kodu, kas norādīts paziņojumā (2.pielikums).

14. Aģentūra brīvprātīgās iemaksas sociāli apdrošinātās personas kontā reģistrē par to mēnesi, kāds norādīts maksājuma rīkojumā (neatkarīgi no brīvprātīgo iemaksu veikšanas laika).

15. Aģentūra mikrouzņēmumu darbinieku veiktās brīvprātīgās iemaksas reizi mēnesī ieskaita sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu kontos atbilstoši likumā par valsts budžetu kārtējam gadam noteiktajam katra sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumu īpatsvaram.

16. Par laikus neveiktām brīvprātīgajām iemaksām netiek aprēķināta nokavējuma nauda.

17. Brīvprātīgi apdrošinātajai personai ir tiesības jebkurā laikā atteikties no brīvprātīgās pievienošanās valsts sociālajai apdrošināšanai, par to rakstiski paziņojot aģentūras nodaļai, kā arī pienākums triju dienu laikā paziņot par obligāti sociāli apdrošinātās personas statusa iegūšanu (izņemot mikrouzņēmuma darbinieku), bet pašnodarbinātā laulātajam – par laulības šķiršanu, laulātā pašnodarbinātā statusa zaudēšanu vai laulātā nāvi.

18. Brīvprātīgi apdrošinātajai personai ir tiesības atteikties no brīvprātīgās pievienošanās valsts sociālajai apdrošināšanai un saņemt atpakaļ brīvprātīgās iemaksas par iepriekšējo laikposmu, ja:

18.1. tās veiktas pēc valsts vecuma pensijas piešķiršanas saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām";

18.2. persona neiegūst tiesības uz valsts vecuma pensiju saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām".

19. Pensijas kapitālā neieskaita brīvprātīgās iemaksas, kas veiktas: